

DATAKESKUKSEN ASEMAKAAVA HARJAVALLAN KAUPUNKI, EHDOTUSVAIHEEN VASTINERAPORTTI

Projekti **Datakeskuksen asemakaava**
 Projekti nro **1510088146**
 Asiakirjatyyppi **Vastineraportti, ehdotusvaihe**
 Päivämäärä **22.1.2026**
 Laatija **Tiina Heikkilä, Niko Mäkinen, Jari Prehti**

SISÄLTÖ

1.	Lausunnot	2
1.1	Väylävirasto, 15.12.2025	2
1.2	Fingrid, 17.12.2025	2
1.3	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 17.12.2025	2
1.4	Satakuntaliitto, 19.12.2025	6
1.5	Lammaisten Energia, 2.1.2026	7

1. Lausunnot

1.1 Väylävirasto, 15.12.2025

Väylävirastolla ei ole lausuttavaa kaavaehdotukseen. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.2 Fingrid, 17.12.2025

Fingrid ei lausu Datakeskuksen asemakaavan ehdotuksesta. Kyseisellä asemakaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja.

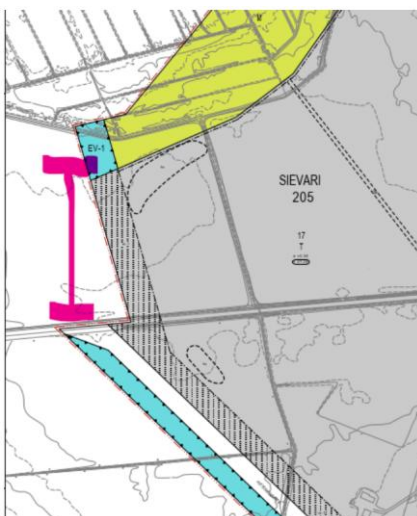
Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.3 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 17.12.2025

Maisema ja kulttuuriympäristö

ELY-keskus on aiemmassa valmisteluvaiheen lausunnossaan tuonut esiin, että Harjavalan yritysalueiden osayleiskaavassa on osoitettu alueen länsipuolelle, maakuntakaavassa osoitetun, maakunnallisesti arvokkaan Leistilän aukean viljelymaiseman suuntaan, yhtenäinen suojaviheralue (EV) ja että ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suojaviheralue on tarkoituksenmukainen, ja se tulee osoittaa asemakaavassa, yleiskaavan ohjausvaikutus ja maiseman arvot huomioon ottaen. Lisäksi ELY-keskus on tuonut esiin, että suojaviheralueiden jatkuvuuteen, leveyteen ja riittävyteen on vielä tarpeen kiinnittää huomiota ja huomioida maisemavaikutusten osalta myös alueen eteläosa, missä on asutusta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdotusvaiheen kaavamääräyksiä on kehitetty siten, että maiseman arvot pystyttäisiin paremmin turvaamaan. Istutettavan alueen (is) osan kaavamääräyksessä ei kuitenkaan pyritä lieventämään maisemavaikutuksia maisema-alueelle, sillä kaavamääräys ohjaa enemmän matalampaan kasvillisuuteen. Maisemallinen suoja kaavamääräyksellä tulee ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toteuttaa suojavyöhykkeellä myös suunnittelualueen länsipuolella (kuva alla).

ELY-keskus toistaa aiemmin lausumansa myös sen osalta, että kasvillisuuden/suojapuuston tulee olla kerroksellista, monilajista ja tiheää, jotta se tosiasiallisesti muodostaa näkösuojaa. Tämä tulee huomioida istutettavan alueen ja suojaviheralueen kaavamääräyksessä.

Kasvillisuusvyöhykkeellä voi olla vaikutusta myös melun leviämiseen. Lisäksi puustolla ja pensaikoilla on merkittävä psykologinen vaikutus meluhaitan kokemiseen ja arviointiin.

Vastine: Täydennetään istutettavan alueen osan (is-1) määräystä seuraavasti:

*”Istutettava alueen osa. Istutuksissa suositaan monipuolista, **kerroksellista, riittävän korkeaa** ja alueelle luontaista lajistoa. Laajojen nurmipintojen sijaan tulee käyttää mahdollisimman paljon maanpeite- ja niittykasvillisuutta. Viheralueille jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahpuuta ja niitä hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. **Tontin länsilaidan istutettavalla alueen osalla tulee pyrkiä lieventämään maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Leistikän aukean viljelymaisemaan esimerkiksi riittävällä suojapuustolla.**”*

Täydennetään suojaviheralueen (EV-1) määräystä seuraavasti:

*”Suojaviheralue. Alue tulee istuttaa monimuotoisella, **riittävän tiheällä ja kerroksellisella** kasvillisuudella, jossa käytetään alueelle luontaisia havu- ja lehtipuu- sekä pensaslajeja. Alueelle jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahpuuta, ja alueita hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Suojaviheralueella tulee turvata viheryhteyksien säilyminen.”*

Suunnittelualueen länsipuolelle ei voida toteuttaa suojaviheraluetta yksityisen maanomistajan kielteisen kannan johdosta. Maisemallisia vaikutuksia lievennetään suojaviheralueen (EV-1) sekä istutettavan alueen osan (is-1) määräyksillä.

Merkittävät maisemavaikutukset on arvioitu kaavaselostukseen. Avoin näkymäsektori suunnittelualueelle Leistikän aukean viljelymaiseman alueelta on hyvin kapea (noin 200 metriä leveä), ja taustamaisemassa näkyy jo Harjavallan suurteollisuuspuiston korkeaa rakentamista. Leistikän aukean viljelymaisema on pinta-alaltaan laaja maisema-alue, jonka ominaispiirteet ja erityisarvot eivät merkittäväällä tavalla heikenny asemakaavan johdosta.

Valaistuksen merkitys

Yleismääräyksiin on tuotu julkisivua ja valaistusta koskeva määräys: *”Kirkkaita valoteoksia, kohdevaloja tai taivaalle osoitettavia kirkkaita valoja ei saa rakentaa sähkölinjojen, rakennusten tai aitojen välittömään läheisyyteen eikä niitä saa suunnata häiritsevästi olemassa olevan asutuksen tai valtatie 2 liikennealueen suuntaan. Ulkomainos- ja valaistussuunnitelma on laadittava rakentamisluvan yhteydessä.”* Tämä on hyvä määräys, mutta kaavassa olisi hyvä huomioida myös sanallisesti datakeskusalueen valaistuksen vaikutukset ympäristöön.

Vastine: Täydennetään valaistuksen vaikutuksia sanallisesti kaavaselostukseen.

Vesiensuojelu ja hulevedet

Hulevesien osalta esitetty mitoitus on riittävä ja aiempi ELY-keskuksen lausunto tarpeeksi huomioitu. Happamat sulfaattimaat on riittävästi huomioitu kaavamääräyksissä.

Vastine: *Merkitään tiedoksi.*

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin, että hukkalämmön hyödyntäminen pienentää merkittävästi hankkeen ilmastovaikutuksia. Hukkalämmön hyödyntämisen osalta on kuitenkin tuotu epävarmuustekijänä muualla selostuksessa esiin, että hukkalämpö on mahdollista hyödyntää kaukolämpöverkossa, mikäli *sellainen sijoittuu alueelle*. Hukkalämmön hyödyntämismahdollisuus on hyvä tarkentaa selostukseen.

Vastine: *Tarkennetaan selostusta lausunnon mukaisesti.*

Melu

Meluselvityksessä keskitytään pääasiassa siihen, että ohjearvot eivät ylity ja terveyshaittojen arvioinnin osalta ohjearvoihin vertaaminen on oikea menetelmä. Asukkaiden ääniympäristön kannalta olisi kuitenkin syytä laajentaa näkökulmaa, tarkastelemalla myös melutasoissa tapahtuvaa muutosta, sillä lähialueen asukkaat reagoivat yleensä muutokseen.

Kaavaselostuksessa on hyvä tuoda esiin mahdollinen toiminnasta aiheutuva pienitaajuinen melu ja melun erityispiirteet (kapeakaistaisuus ja iskumaisuus), mikä sitten voidaan tarkemmin huomioida lupapäätöstä tehdessä.

Meluselvityksessä olisi hyvä esittää myös tilanne, jossa varavoimaloita käytetään sekä yö- että päiväaikaan. Se kuvaisi toiminnasta mahdollisesti aiheutuvaa pahinta melutilannetta tilanteessa, missä varavoimaa joudutaan käyttämään. Selvitys on hyvä olla myös lupapäätöksen kannalta.

Vastine: *Täydennetään selostukseen sanallisesti lausuntoon liittyviä asioita pienitaajuisesta melusta sekä melun kapeakaistaisuudesta ja iskumaisuudesta.*

Yleismääräyksissä todetaan, että "Toimintaan liittyvä meluselvitys ja mahdollisesti tarvittavat meluntorjuntatoimenpiteet tulee esittää rakentamisluvan yhteydessä."

Yöaikainen käyttö on luonteeltaan poikkeustilanne (sähkökatko), jonka vuoksi melumallinnuksessa on yleisesti keskitytty vain testipäivien päiväaikaan melutasoon. Tätä käytäntöä (eli yöaikaisen käytön pois jättämistä mallinnuksesta) on noudatettu yleisesti Suomessa kaavoitetuissa datakeskushankkeissa. Datakeskushanke on suunniteltu lähtökohtaisesti kytkeytyvän suoraan Suomen kantaverkkoon, jolloin yöaikaisen poikkeustilan mahdollisuus on hyvin vähäinen.

Pilaantuneet maa-alueet

Kaava-alueella on tehty maaperätutkimuksia toukokuussa 2025. Tutkimusten perusteella alueen pintamaassa (0-0,1 m) todettiin osassa näytepisteistä ylemmän ohjearvon ylittäviä kupari- ja nikkelipitoisuuksia. Lisäksi osassa näytteissä ylittyi lyijyn, nikkelin ja sinkin alempi ohjearvo.

ELY-keskus katsoo, että tutkimuksista laadittu raportti on riskinarvion osalta puutteellinen. Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 (ns. PIMA-asetus) mukaan jos yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksessa säädetyn kynnysarvon, on ko. alueen maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta.

Raportin mukaan tutkitun alueen maaperän pilaantuneisuus on arvioitu viitearvovertailuna. Tällöin pilaantuneisuuden alustavassa arvioinnissa voidaan käyttää PIMA-asetuksen ohjearvoja siten, että varasto-, teollisuus-, liikenne- tms. alueella maaperää pidetään yleensä pilaantuneena, jos ylempi ohjearvo ylittyy yhden tai useamman aineen pitoisuuden osalta. Viitearvovertailun perusteella tutkitun alueen maaperä on siis pilaantunut, jollei tarkemmalla riskinarviolla voida osoittaa toisin, sillä alueella on todettu yli ylemmän ohjearvon olevia haitta-ainepitoisuuksia. Tätä ei ole raportissa kuitenkaan todettu.

Arvioinnissa todetuista puutteista huolimatta ELY-keskus katsoo, että raportissa esitettyjen tietojen perusteella tutkitun alueen maaperän pintamaassa todetut haitta-ainepitoisuudet eivät alueen nykyisessä tai tulevassa käytössä aiheuta ympäristönsuojelulain 133 §:n tarkoittamaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kaava-alueen maaperää ei ole syytä pitää ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla pilaantuneena, eikä alueen maaperää ole tästä syystä tarvetta puhdistaa. Tutkitun alueen pintamaassa todettiin kohonneita kupari- ja nikkelipitoisuuksia, jotka ovat todennäköisesti peräisin ilmalaskeumasta. Suurimmat pitoisuudet todettiin hienokuonan läjitysalueen vieressä. Haitta-ainepitoisuudet rajoittuivat vain maaperän pintakerrokseen, eikä syvemmällä maaperässä todettu ohjearvojen ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia.

Alueen maaperässä todetut haitta-ainepitoisuudet on huomioitava, kun alueella tehdään kaivu- ja rakennustoimenpiteitä. Alueelta poiskaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia, jotta niille voidaan osoittaa asianmukainen vastaanottopaikka. Maa-aineksia koskevaa kaavamääräystä olisi hyvä tarkentaa, esim. seuraavasti *"Maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee huomioida kaivutöissä sekä kaivetun maa-aineksen sijoittamisessa. Poistettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee tutkia."*

Vastine: Täydennetään lausunnossa esitettyjä asioita kaavaselostukseen. Tarkennetaan maa-aineksia koskevaa kaavamääräystä lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Liikenne

Lausunto on laadittu alueidenkäytön yksikössä yhteistyössä ELY-keskuksen vesi-, luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojeluyksikön kanssa ja se sisältää liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen lausunnon. ELY-keskuksella ei ole toimialtaan muilta osin kaavaluonnokseen lausuttavaa.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

1.4 Satakuntaliitto, 19.12.2025

Satakuntaliitto toteaa, että asemakaavan suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Harjavan yritysalueiden osayleiskaava (kv. hyv. 23.9.2024). Alueidenkäyttölain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Alueidenkäyttölain 32 §:n mukaan maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Asemakaavaehdotuksen maankäyttöratkaisu on pääpiirteissään suunnittelua ohjaavan oikeusvaikutteisen Harjavan yritysalueiden osayleiskaavan ja myös Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tavoitteiden mukainen.

Satakuntaliiton luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt kannanotot on pääosin huomioitu. Kaavaselostuksen maakuntakaavoitusta koskevaa osuutta suunnittelutilanteen esittelyssä on täydennetty. Lisäksi on tehty lisäykset asemakaavaratkaisun suhdetta maakuntakaavoitukseen käsittelevässä osuudessa. Yksityiskohtana kaavaselostuksen 9.2.2 kohtaan liittyen Satakuntaliitto luonnosvaiheen lausuntonsa mukaisesti toteaa, että vireillä olevaa Satakunnan maakuntakaavaa 2050 ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä asemakaavan suhdetta ylemmän asteen kaavoihin arvioivassa tekstiosuudessa, koska kyse on vasta ehdotusvaiheesta tulevasta suunnitteluprosessista ilman mitään ohjausvaikutusta.

Asemakaavan maankäyttöratkaisuun on tehty myönteisiä muutoksia maisemallisten vaikutusten lieventämiseen liittyen tarkentamalla suunnittelumääräystä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen istutettavan alueen osan merkinnän (is) osalta. Myös maa- ja metsätalousalueeksi osoitetun alueen (M) länsipään muuttaminen suojaviheralueeksi (EV) sekä jälkimmäiselle merkinnälle lisätyt suunnittelumääräykset kuuluvat asemakaavan keinoihin, jotka lieventävät kielteisiä maisemavaikutuksia.

Satakunnan maakuntakaavan teollisuus- ja varastotoimintojen aluevarauksen (T) suunnittelumääräyksen mukaisesti alueen suunnittelussa tulee huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään.

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetun maisemallisesti tärkeän alueen, lähialueen asutuksen ja Satakunnan viherrakenneselvityksessä kehitettäväksi merkityn ekologisen yhteyden turvaamisen osalta Satakuntaliitto uusii luonnosvaiheen lausunnossa esittämänsä kannanoton, jonka mukaan lähialueen asutuksen suuntaan suojaviheralueen (EV) mitoitusta tulee varmistaa ja jatkaa Hiittenkiukaantieltä pohjoiseen riittävän leveänä. Suunnittelualueen länsi- ja lounaisrajalla suojaviheralueiden ja istutettavien alueiden mitoitusta tulee jatkosuunnittelussa tarkistaa ottaen huomioon myös reunavaikutukset. Kyseisissä kohdissa maisemavaikutusten lieventämistä lisäävät keinot tukevat myös alueen ekologisia yhteyksiä.

Vaikutustenarvioinnissa suojaviheralueiden- ja istutettavien osa-alueiden riittävyyden tarkastelun lisäksi kohdassa 9.13 on syytä vielä käsitellä asemakaavasta suunnittelualueen ulkopuolelle jäävään Metsäkulmantien tienvarsiasiutukseen kohdistuvia mahdollisesti lievennettäviä vaikutuksia.

Satakuntaliitolla ei ole Satakunnan maakuntakaavan ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 perusteella eikä muiden yleispiirteisten maakunnallisten suunnitelmien ja selvitysten perusteella muuta lausuttavaa Harjavan datakeskuksen asemakaavan ehdotuksesta.

Vastine: Kuvaus asemakaavan suhteesta vireillä olevaan maakuntakaavaan poistetaan kaavaselostuksesta.

Täydennetään istutettavan alueen osan (is-1) määräystä seuraavasti:

*”Istutettava alueen osa. Istutuksissa suositaan monipuolista, **kerroksellista, riittävän korkeaa** ja alueelle luontaista lajistoa. Laajojen nurmipintojen sijaan tulee käyttää mahdollisimman paljon maanpeite- ja niittykasvillisuutta. Viheralueille jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahoppua ja niitä hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. **Tontin länsilaidan istutettavalla alueen osalla tulee pyrkiä lieventämään maisemavaikutuksia maakunnallisesti arvokkaaseen Leistikän aukean viljelymaisemaan esimerkiksi riittävällä suojapuustolla.**”*

Täydennetään suojaviheralueen (EV-1) määräystä seuraavasti:

*”Suojaviheralue. Alue tulee istuttaa monimuotoisella, **riittävän tiheällä ja kerroksellisella** kasvillisuudella, jossa käytetään alueelle luontaisia havu- ja lehtipuu- sekä pensaslajeja. Alueelle jätetään mahdollisuuksien mukaan myös lahoppua, ja alueita hoidetaan mahdollisimman luonnontilaisina ja biodiversiteetiltään monipuolisina alueina. Suojaviheralueella tulee turvata viheryhteyksien säilyminen.”*

Suunnittelualueen länsipuolelle ei voida toteuttaa suojaviheraluetta yksityisen maanomistajan kielteisen kannan johdosta. Maisemallisia vaikutuksia lievennetään suojaviheralueen (EV-1) sekä istutettavan alueen osan (is-1) määräyksillä.

Merkittävät maisemavaikutukset on arvioitu kaavaselostukseen. Avoin näkymäsektori suunnittelualueelle Leistikän aukean viljelymaiseman alueelta on hyvin kapea (noin 200 metriä leveä), ja taustamaisemassa näkyy jo Harjavan suurteollisuuspuiston korkeaa rakentamista. Leistikän aukean viljelymaisema on pinta-alaltaan laaja maisema-alue, jonka ominaispiirteet ja erityisarvot eivät merkittävällä tavalla heikenny asemakaavan johdosta.

Täydennetään selostukseen vaikutusten arviointia kappaleeseen 9.13.

1.5 Lammaisten Energia, 2.1.2026

Lammaisten Energia on lausunut datakeskuksen asemakaavaehdotuksesta 23.7.2025, eikä aikaisempaan lausuntoon ole lisättävää.

Vastine: Merkitään tiedoksi.